

Koppin fir-Rigmenti Militari matul is-Seklu Dsatax

Kitba ta' Charles J. Farrugia
BA(Hons), PG Dip Rec Mgmt, MA, MA (Lond)

Nota Editorjali

Il-ħakma fuq pajjiżna matul diversi snin, wasslet biex Malta tkun involuta għal kemm-il darba f'kunflitti u gwerer internazzjonali. B'mod plawsibbli nistgħu nsemmu l-Assedju l-Kbir u t-Tieni Gwerra Dinjija, li fihom, sehem Malta hu rikonoxxut mad-dinja kollha. Ovvjament, biex jippartecipa, pajjiżna ħtieg rizona ta' suldati li jkunu ppreparati u mħarrġa għal kulma jista' jinqala'. F'dan l-artiklu, Charles Farrugia jikteb dwar għadd ta' suldati Koppin u l-karriera tagħhom fi żminijiet li jeħduna 'l bogħod saħansitra għal aktar minn 150 sena ilu.

Matul is-sena 2014 diversi pajjiżi qed jikkommemoraw l-Ewwel Gwerra Dinjija u qed isiru diversi avvenimenti sabiex wiehed ifakkar dan l-anniversarju. Il-kelma gwerra tnissel swied il-qalb għaliex tissarraf f'imwiet ta' nies u f'tigri fisiku. Minkejja dan, il-gwerra hi element fil-ħajja umana li wiehed ma jistax jinjora. Marbut mal-gwerra hemm l-eluf ta' nies li jkunu fuq quddiem nett tal-azzjoni – dawk il-persun miktuba fil-militar. Kien b'dan f'moħħi li ddecidejt li nitfa ftit dawl fuq kollezzjoni nteressanti li għandna fl-Arkivji Nazzjonali ta' fajls ta' suldati Maltin. F'dan l-artiklu ser niffukaw biss fuq suldati Koppin li kienu miktuba f'diversi rigmenti bħar *Royal Malta Regiment of Militia*. L-intenzjoni mhux ta' kulħadd kienet xorta. Kien hemm dawk li kienu jaraw f'dan il-pass professjoni li jridu jhaddnu, u għalhekk li wħud minnhom kibru f'din il-linja u kellom karriera. Oħrajn kienu qed jaraw biss li jaqalgħu xi ħaġa tal-flus.

F'dan l-artiklu ser nelenka l-ismijiet u dettalji bażiċi li wiehed kien isib f'dawn irrekords. Tajjeb wiehed jgħid li wħud minnom fihom dettalji aktar minn oħrajn. Kull wiehed jirrapprezenta storja partikolari, u kull persuna tat kontribut, kbir jew żgħir, bil-ħidma tiegħu. Ħa nagħtu ħarsa lejn id-dettalji bażiċi ta' kull każ. Uħud mill-fajls jinkludu ferm aktar dettalji minn dak li qed nagħti jiena, iżda l-ispazju ma jippermettix

dan id-dettal.¹ Minkejja dan, l-iskop tal-artiklu hi wkoll li nħajru l-pubbliku jgawdi minn din il-minjiera ta' nformazzjoni li għandna maħzuna fl-arkivji tagħna.

Ħjiel bijografiku mill-fajls ufficjali²

1. Carmelo Falzon, imlaqqam "Ta Lapura" ta' 19-il sena ingagġa fir-*Royal Malta Regiment of Militia* nhar it-23 ta' Mejju 1897 u dam għal ħames snin sa ma għalaqlu l-kuntratt fit-22 ta' Mejju 1902. In-numru tas-servizz kien 2798.³ Falzon kien ġuvni jgħix fid-dar numru 3, Triq Sant' Andrija u qabel mar suldat kien ħaddiem tal-id.

2. Rosario Sacco, imlaqqam "Tal Contistabli" kellu 24 sena meta ngagġa bħala suldat mar-*Royal Malta Regiment of Militia* fit-23 ta' Mejju 1897 għal 5 snin bin-numru 2799. Huwa beda bħala suldat imma fit-22 ta' Novembru tal-istess sena kien appuntat *Lance Corporal* u spicċa s-servizz bħala Kapural, liema grad ingħata fl-1 ta' Frar 1898. Huwa temm is-servizz tiegħu nhar it-2 ta' Diċembru 1899 *by purchase*.³ Huwa kien miżzewweġ, kellu wild u kien joqgħod numru 3, Triq Santu Rokku. Qabel ma ngagġa kien ħaddiem tal-id.

3. Giuseppe Pulis, imlaqqam "Ta Sufa" kien joqgħod fi Triq San Leonardu. Kien ħaddiem tal-id u ta' 22 sena ingagġa bħala suldat bin-numru 2800 fir-*Royal Malta Regiment of Militia*

Original

ROYAL MALTA FENCIBLE REGIMENT,
LIMITED SERVICE.
ATTESTATION FOR REGIMENTS.

QUESTIONS To be separately asked by the Magistrate. ANSWERS To be sworn to by the Recruit.

1. What is your Name? ... Carmelo Falzon
2. In what Parish, and in, or near what Town, and in what County were you born? ... St. Andrew's, Valletta
3. What is your Age? ... Twenty-two years
4. What is your Trade or Calling? ... Soldier
5. Are you an Apprentice? ... No
6. Are you married? ... No
7. Are you Raptured, or Lame, have you ever been subject to Fits, or have you any Disability, or Disorder, which impedes the free use of your Limbs, or enables you for ordinary Labour? ... No
8. Are you willing to be attested to serve in the Royal Malta Fencible Regiment for the period of ... years in the Island of Malta and its Dependencies only, provided His Majesty should for so long require your Service, and also for such further Term, not exceeding Six Months, as shall be directed by the Commanding Officer on any Foreign Station, and not exceeding Three Years, as shall be directed by any Proclamation of His Majesty, such additional Period, in the latter Case, to determine wherever Six Months of continued Peace, to be reckoned from the Ratification of any definitive Treaty, shall have elapsed subsequent to the Expiration of the said ... Years?
9. On what day and by whom were you enlisted? ... On the 13th of February 1897
10. For what bounty did you enlist? ... 10/-
11. Do you now belong to the Militia? ... No
12. Do you belong to any other Regiment, or to the Marines, Ordnance, or Navy? ... No
13. Have you ever served in the Army, Marines, Ordnance, or Navy? ... No

I, *Carmelo Falzon* do make Oath that the above Questions have been separately put to me; that the Answers thereto have been read over to me; and that they are the answers that I gave, and are true.

I do also make oath, that I will be faithful and bear true Allegiance to His Majesty, His Heirs, and Successors, and that I will, as in duty bound, honestly and faithfully defend His Majesty, His Heirs, and Successors, in Person, Crown, and Dignity, against all Enemies, and will observe and obey all Orders of His Majesty, His Heirs, and Successors, and of the Generals and Officers set over me, until I shall be legally discharged.— So help me God.

Witness my hand, *Carmelo Falzon* Signature of the Recruit.

Seen before me on the 13th day of February 1897 the above signed and sworn to by *Carmelo Falzon* Signature of the Magistrate.

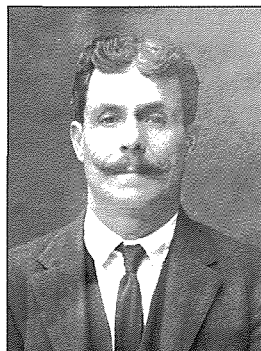
William de Bonis Justice of the Peace.

* The Recruit cannot be attested unless Twenty-five Years, nor later than Five Days after his Enlistment.
† If the Recruit is under the age of Twenty-one, he must be attested by the Magistrate.
‡ If the Recruit is to enter the profession of his parent's service and the crew of His Majesty's Ship, and is to produce the Certificate of his Discharge, it has to be with him.

L-ewwel Attestation li nsibu f'din il-kollezzjoni ta' Koppin ta' Emanuele Sacco.

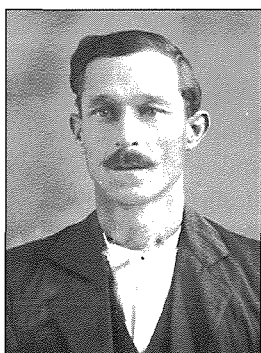
spicċa l-kuntratt. Kien miżżewwieg, kellu wild wieħed u x-xogħol tiegħu kien ta' *labourer*. Ix-xhud tal-firma tiegħu meta daħal suldat kien il-Kurunell S. Nicholls. Fir-rekords tal-istess arkivju nsibu l-isem ta' Angelo Ellul minn Ħal Kirkop li fit-13 ta' Diċembru 1924 applika sabiex imur l-Ingilterra u l-Istati Uniti. Dan jidher li jista' jkun l-istess persuna li kien ukoll magħruf bil-laqam "Ta' Marinton". Kellu ħutu wkoll fost l-oħrajn Pietru Pawl, Giuseppe u Dun Michele li miet fl-età żgħira ta' 31 sena.⁴

25. Giovanni Callus, imlaqqam "Tal Chixkux" kellu 17-il sena u 10 xhur meta ngagġa bħala suldat nhar id-29 ta' Settembru 1899 mar-*Royal Malta Regiment of Militia* bin-numru 4127. Kien ġuvni, jgħix fi Triq Valletta, Numru 5 u kien ħaddiem tal-id. Spicċa mis-servizz fit-28 ta' Settembru 1904, wara li temm il-kuntratt tiegħu ta' ħames snin. Kien mgħajjat għas-servizz mil-Logo-Surgent G Grasso.

Angelo Ellul

26. Giuseppe Sacco, imlaqqam "Ta Sacco" kellu 17-il sena u 3 xhur meta ngagġa bħala suldat mar-*Royal Malta Regiment of Militia* fit-18 ta' Mejju 1902. Huwa kien ġuvni u kien jaħdem bħala *waiter*. Sacco kien ingagġat għal 5 snin imma wara sena u 359 jum, huwa ħareġ mis-servizz *by purchase*. In-numru tiegħu kien 4940. Aktar 'il quddiem, l-istess Giuseppe Sacco, li kien magħruf ukoll bħala "Tal-Pisatur" applika għall-passaport fit-2 ta' Frar 1920 bil-ħsieb li jmur Detroit u l-Istati Uniti.

Giuseppe Sacco

27. Leonardo Callus, iben Pawlu mis-Siggiewi, kellu 15-il sena u 7 xhur u kien għadu student meta ngagġa bħala *boy* mar-*Royal Malta Artillery* fis-6 ta' Settembru 1886, bin-numru 1160. Ftit xhur wara, fit-22 ta' April 1887 huwa kien promoss għal trumbettier u kwazi sentejn wara kien promoss għal *gunner* fil-15 ta' Frar 1889. Wara reġa ġie promoss għal membru tal-banda (*bandsman*) fit-28 ta' April 1892. Fl-istess sena, fis-6 ta' Settembru 1892 kien imħallas bir-rata ta' żewġ soldi (2d) għall-kondotta tajba

li kellu. Huwa spicċa mis-servizz bħala *gunner* fis-6 ta' Settembru 1898 wara 12-il sena. Bħala ċertifikati, huwa ingħata ċertifikat tar-Raba' Klassi (*4th class*) fl-20 ta' Diċembru 1886 filwaqt li fid-19 ta' Marzu tal-1887 ingħata ċertifikat tat-tielet klassi (*3rd class*).

28. Giuseppe Callus, bin Paolo mis-Siggiewi, kien ħaddiem fil-ġebel qabel ma ngagġa mar-*Royal Malta Artillery* fl-età ta' 19-il sena u 10 xhur. Beda bħala *gunner* fil-22 ta' Novembru 1892 u spicċa fil-21 ta' Novembru 1904, wara tnax-il sena. Huwa ingħata mizata ta' sold (1d) minhabba li kellu kondotta tajba u meta ġie ttrasferit għar-Riserva huwa tħallas 21 lira u 5 xelini (£21.5s). In-numru tiegħu kien 1444.
29. Leonardo Farrugia, bin Saverio, kien ħaddiem tal-id u ta' 18-il sena ingagġa bin-numru 1772 bħala *gunner* mar-*Royal Malta Artillery* fl-20 ta' Lulju 1896. Fl-20 ta' Lulju 1898 huwa tħallas sold (1d) tal-kondotta tajba li kellu u erba' snin wara, fl-20 ta' Lulju 1902 reġa' tħallas żewġ soldi (2d) għall-istess kondotta. Fl-istess data tal-1903, huwa ġie ittrasferit għar-Riserva u spicċa mis-servizz nhar id-19 ta' Lulju 1908, tnax-il sena wara li beda s-servizz militari tiegħu.

Army Form E. 528.

If this Certificate is lost or mislaid no duplicate of it can be obtained.
DISCHARGE CERTIFICATE OF A MILITIAMAN.

This is to Certify that (No.) 1531 (Rank) Private
(Name) Luigi Lanfranco
of the 1st Bn. Royal Malta Regiment, who was enlisted to serve in the Militia of the County of Malta on the 21st day of November 1891.
Here state the cause of discharge as detailed in the Militia Regulations. has been discharged On Annual Allowance for the Royal Malta Artillery
and that his claims have been properly settled.
He has served in the Militia 10 years 109 days.
His conduct and character while in the Militia have been Good
(Signature) Comdr. Royal Malta Regt
(Place and Date) Malta 4th April 1897

DESCRIPTION ON DISCHARGE.

Age <u>23 Years</u>	Marks or Scars, whether on the face or other parts of the body
Height <u>5 feet 4 inches</u>	
Complexion <u>Dark</u>	
Eyes <u>Dark</u>	
Hair <u>Dark Brown</u>	
Trade	

[17]
F & T 25,000 11-05 Form E. 528
8 42 31 51

Id-Discharge Certificate ta' Luigi Lanfranco.

30. Luigi Lanfranco, bin Paolo minn Tas-Sliema, kien skrivan meta ta' 21 sena u 4 xhur ingagġa mar-*Royal Malta Regiment* bin-numru 1531. Beda fil-21 ta' Novembru 1891 u wara 5 snin u 139 jum, fis-6 ta' April 1897, huwa qaleb mar-*Royal Malta Artillery* u ngħata n-numru 1962, minn fejn spicċa s-servizz tiegħu nhar is-16 ta' Ġunju 1897. Kien ta' kondotta tajba ħafna u meta spicċa ingħata s-somma ta' £8.

Konklużjoni

L-iskop ta' dan l-artiklu ma hux wieħed ta' analiżi profonda dwar il-ħajja tal-Koppin fil-militar. Hu wisq

'il bogħod minn hekk. Qed inħarsu biss lejn sezzjoni ta' nies fil-korpi militari u fuq medda ta' seklu wieħed. Baqa' ħafna xogħol xi jsir sabiex l-istorja ta' dawn in-nies nanalizzawha fil-profond mill-aspetti kollha fostom dawk soċjali. F'dan is-sens ukoll li riċentament l-Arkivji Nazzjonali laħaq ftehim mal-Università ta' Malta sabiex tinbena kollaborazzjoni bejn il-Proġett tal-Memorja Nazzjonali u dak tal-Memorja tan-nies li kien hemm fl-Università. Dan ser ikompli jgħin biex fil-każ ta' dawk in-nies li għadom ħajjin u li għandom x'irrakkontaw dwar ħajjitom ikun hemm memorja orali miżmuma, kultivata sew, u maħżuna skond metodi arkivistici li jiggarrantixxu li din titgawda mill-generazzjonijiet futuri. B'hekk biss inkunu qed

nagħmlu għustizzja ma dawn in-nies li kienu bennejja fl-istorja ta' pajjiżna.

Referenzi

- ¹ Għal studju dettaljat dwar din il-kollezzjoni ta' dokumenti ara F. Cauchi Inglott, 'The Personal Records of Maltese Locally Enlisted into British Military Forces 1800-1970', tezi għal Diploma in Library and Information Studies, 2003, Università ta' Malta 2003.
- ² Il-kollezzjoni hi dik tas-Suldati mill-Arkivji Nazzjonali ta' Malta. In-numru ta' referenza għal kull każ hu dak imsemmi li kien in-numru tar-riġment li l-persuna partikolari kienet tingħata.
- ³ Il-kunċett ta' *by purchase* hu wieħed antik fl-istorja militari fejn wieħed iħallas jew sabiex jikseb rank jew inkella biex joħroġ mis-servizz.
- ⁴ Informazzjoni miksuba mis-Sur Angelo Schembri.